

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 22 de febrer de 1933

SUMARI

A un quart de sis de la tarda és oberta la sessió, sota la presidència del senyor Companys.

Aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia: Lectura del dictamen de la Comissió de Constitució sobre el projecte d'Estatut interior de Catalunya, i vots particulars al mateix. Resten damunt la taula l'art. 21 del Reglament.

Comunicacions de l'honorable senyor President de la Generalitat acceptant les dimissions presentades pels senyors Josep Irla i Bosch i Joan Selves Carner, dels càrrecs de Conseller de Governació i d'Agricultura i Economia, respectivament, i nomenant per a dites Conselleries els senyors Joan Selves i Carner i Pere Mies i Codina. Manifestacions del senyor Abadal i resposta del senyor Conseller delegat. Noves intervencions dels senyors Abadal i Pi i Sunyer.

Readaptació de les Comissions permanents d'acord amb la nova estructuració dels Departaments.

Prec del senyor Galès al senyor Conseller de Justícia i Dret, en relació amb el problema del camp català. Resposta del senyor Conseller de Justícia. Rectificació del senyor Galès.

Prec del senyor Vallès i Pujals referent a l'aplicació de la llei de Reforma Agrària a Catalunya. Resposta del Conseller delegat. Rectificació del senyor Vallès i Pujals i nova contestació del senyor Pi i Sunyer.

Prec del senyor Ventosa i Calvell al senyor Conseller delegat, respecte dels propòsits del Govern sobre eleccions municipals.

Resposta del senyor Conseller delegat, i rectificacions diverses del senyor Ventosa i del senyor Pi i Sunyer.

Prec del senyor Ruiz i Ponseti demanant que l'honorable senyor President de la Generalitat renunciï als honors militars.

Resposta del senyor Conseller delegat.

Ordre del dia per a la sessió de demà.

S'aixeca la sessió a les set hores i deu minuts del vespre.

A un quart de sis de la tarda s'obre la sessió. Al banc roig hi ha el senyor Conseller Delegat i els Consellers de Justícia i Dret i de Treball i Obres Públiques. Presideix el senyor Companys. Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Projecte d'Estatut Interior de Catalunya

DICTAMEN

Sota la Presidència del senyor Joan Casanoves i Maristany, actuant de Secretari el senyor Joan Tauler i Palomerès, i amb assistència dels senyors Antoni Rovira i Virgili, Josep M.ª Espanya i Sirat, Francesc Arnau i Cortina, Josep Andreu i Abelló, Lluís Duran i Ventosa, Joan Ventosa i Calvell, Josep M.ª Tries de Bes, Manuel Serra i Moret i Estanislau Ruiz i Ponseti, que formen la Comissió de Constitució nomenada pel Parlament, han examinat el Projecte d'Estatut Orgànic de Catalunya que els ha estat sotmès, i després de diverses reunions celebrades, en les quals han estat exposats diferents punts de vista i introduïdes algunes modificacions en l'articulat, la Comissió ha pres l'acord de sotmetre a la consideració del Parlament aquest Dictamen sobre el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya, al qual s'han formulat els vots particulars que s'acompanyen.

Projecte d'Estatut Interior de Catalunya

El poble de Catalunya en recobrar la seva personalitat política i constituir-se en poder autònom acorda, per mitjà del seu primer Parlament, regir-se per la següent llei fonamental:

TITOL I

Disposicions generals

Article 1.^r El poder a Catalunya emana del poble, que l'exerceix per mitjà dels organismes de la Generalitat.

Article 2.ⁿ La capital de Catalunya és Barcelona.

Article 3.^r La llengua pròpia de Catalunya és la catalana.

Article 4.^b La bandera de Catalunya és la tradicional de quatre barres vermelles en fosc groc.

Article 5.º Les lleis no tindran efecte retroactiu, sinó en casos excepcionals si ho disposa el Parlament per la voluntat expressa de les dues terceres parts dels Diputats possessonats de llurs càrrecs.

Article 6.º Les lleis només podran ésser derogades per altres lleis.

Article 7.º Tindran la condició política de catalans: 1.^r Aquells que ho siguin per naturalesa i no hagin adquirit veïnatge administratiu fora de Catalunya; 2.ⁿ Tots aquells que essent espanyols hagin adquirit veïnatge administratiu a Catalunya.

La condició política de català no determina l'aplicació del dret civil vigent a Catalunya, per a la qual s'estarà al que disposin les lleis que regulin aquesta matèria.

TITOL II

Principis socials

Article 8.º La família resta sota la salvaguarda de la Generalitat.

El matrimoni es fonamenta en la igualtat de drets dels cònjuges.

Les lleis civils determinaran els drets que correspon als fills. Establiran així mateix les normes per a la investigació de la paternitat i la igualtat dels fills nascuts dintre o fora de matrimoni.

Article 9.º L'exercici del dret de propietat s'ha d'inspirar en l'interès social.

La Generalitat l'empara i aferma en allò que serveixi a aquesta finalitat.

Article 10. Tota la riquesa del país està subordinada als interessos de l'economia general.

Article 11. Tots els béns, mobles i immobles i objectes de tota mena, que tinguin interès històric, artístic o científic, podran ésser declarats d'interès públic. La Generalitat ordenarà les normes per a llur conservació, en coordinació amb les que regeixen el patrimoni cultural de l'Estat.

Article 12. L'ensenyament primari serà obligatori, gratuït i laic. S'inspirarà en els ideals de treball, llibertat, justícia social i solidaritat humana.

La Generalitat facilitarà l'accés a tots els graus de l'ensenyament als escolars més aptes i mancats de mitjans econòmics.

La llibertat de càtedra queda reconeguda i garantida.

Article 13. El treball en totes les seves formes és un deure social. La Generalitat el protegirà dintre els límits de la seva competència.

La Generalitat organitzarà la instrucció professional i social, fomentarà l'estalvi popular i impulsarà el cooperativisme i mutualisme. Dedicarà una atenció preferent a tot el que pugui contribuir al millorament social i econòmic dels treballadors.

Article 14. Els treballadors i funcionaris tindran facultat per a disposar del temps necessari per a complir els deures polítics i els càrrecs d'elecció popular, sense minva de llurs retribucions quan el càrrec obtingut no en tingui d'assignada.

L'accés als càrrecs públics no tindrà altres limitacions que les que senyalen les lleis.

Article 15. L'assistència social és un deure de la Generalitat. La Generalitat ordenarà l'assistència a la maternitat, als infants, als vells, als malalts i als invàlids, cooperant al règim social d'assegurances per tal que els treballadors tinguin previstes econòmicament les contingències adverses de la vida. Les institucions d'assistència de caràcter privat seran intervingudes per la Generalitat.

Article 16. Queda totalment prohibida la usura.

Article 17. El Govern de la Generalitat garantirà en tot el que sigui de la seva competència l'efectivitat del compliment de les lleis laiques i socials de la República.

TÍTOL III

Generalitat de Catalunya

Article 18. La Generalitat és l'organisme jurídic de l'autonomia de Catalunya. La componen el Parlament, el President i el Consell Executiu o Govern.

CAPÍTOL I

Parlament

Article 19. La potestat de fer les lleis i derogar les, correspon al Parlament, constituït pels Diputats elegits pel poble per mitjà de sufragi universal, directe, igual i secret. L'elecció es farà per llistes i per àmples circumscripcions.

Article 20. Seran elegibles per al càrrec de Diputats els ciutadans majors de 23 anys, sense distinció de sexe ni d'estat civil, que reuneixin les condicions que la llei electoral determinarà.

Article 21. La llei regularà l'exercici del sufragi sobre la base de la igualtat entre els sexes i determinarà les incapacitats i incompatibilitats per a ésser Diputat.

Article 22. Els Diputats són inviolables per raó dels vots i opinions que emetin en l'exercici del càrrec.

Article 23. Els Diputats sols podran ésser detinguts en cas de delictes flagrants.

La detenció serà notificada tot seguit al Parlament o, si s'escau, a la Diputació Permanent.

Si algun Jutge o Tribunal estima que ha de processar a un Diputat, ho posarà en coneixement del Parlament, exposant els motius que justifiquen la dita resolució.

Transcorreguts seixanta dies, comptats des de la data en què el Parlament hagi acusat rebuda del suplicatori corresponent, sense prendre acord respecte d'ell, el dit suplicatori es considerarà denegat.

Tota detenció o processament d'un Diputat restarà sense efecte quan ho acordi el Parlament, si es troba reunit, o la Diputació Permanent si el Parlament està dissolt o les seves sessions suspeses.

El Parlament o la Diputació Permanent, si s'escau, podrà acordar que el Jutge suspengui tot procediment fins a l'expiració del mandat parlamentari del Diputat objecte de l'acció judicial.

Els acords de la Diputació Permanent s'entendran revocats si, un cop reunit el Parlament, aquest no els ratifica expressament en una de les seves vint primeres sessions.

Article 24. Els Diputats representen tot el poble

Article 25. El mandat parlamentari durarà cinc anys a comptar de la data de la constitució del Parlament.

Article 26. Els Diputats seran reelegibles indefinidament, i retribuïts segons fixa el Reglament de Règim interior del Parlament.

Article 27. El Parlament establirà el procediment per a resoldre la validesa de les eleccions dels Diputats, i sobre llurs incapacitats i incompatibilitats.

Article 28. El Parlament es reunirà en el seu Palau, sense necessitat de convocatòria, el primer dia

hàbil dels mesos de març i octubre de cada any, i sempre que sigui convocat pel President de la Generalitat o pel del Parlament.

Aquest tindrà, a més, l'obligació de reunir-lo quan ho acordi la majoria de la Diputació Permanent o bé ho demani la tercera part dels Diputats possessionats del càrrec, si falten més de quinze dies per a celebrar sessió ordinària.

Les reunions ordinàries del Parlament duraran, almenys, dos mesos cada una.

En casos excepcionals el Parlament, per iniciativa del seu President, podrà reunir-se i actuar en altres indrets de Catalunya.

Article 29. Les resolucions del Parlament, seran preses per majoria de vots, però, per a votar les lleis, serà necessari el *quorum* de la meitat més un dels Diputats que componguin el Parlament, llevat en els casos en què aquest Estatut interior n'exigeixi un nombre més gran.

Article 30. El President de la Generalitat i els Consellers tenen veu al Parlament encara que no siguin Diputats.

Article 31. El Parlament podrà significar, per mitjà de proposicions de desconfiança, la seva disconformitat amb l'actuació del Govern o de qualsevol dels Consellers. Aquestes proposicions no seran admeses a tràmit si no es presenten signades per deu Diputats i no podran ésser discutides i votades fins després de passats tres dies de la seva presentació al President del Parlament. Les proposicions esmentades no tindran cap efecte si no són aprovades per la majoria dels Diputats possessionats del càrrec.

Article 32. La condició de Diputat fineix per les causes indicades en l'article 30 d'aquest Estatut interior, per la pèrdua de la capacitat per a ésser-ho i per renúncia.

Article 33. El Parlament finirà :

Primer : Per l'expiració del termini legal.

Segon : Abans, si ho acorda el propi Parlament.

Tercer : Per referèndum popular d'acord amb l'article següent. El President de la Generalitat convocarà eleccions generals tres mesos abans de l'expiració del termini legal de duració del Parlament. En els dos últims casos del paràgraf anterior el President de la Generalitat convocarà eleccions legislatives dintre dels vuit dies següents a aquell en què ha estat declarat dissolt el Parlament, per a una data no més llunyana del seixanté dia següent, o del vintè dia següent a la celebració del referèndum.

Article 34. Per a ésser sotmesa a referèndum la proposta de dissolució del Parlament català hauran de fer-la el President de la Generalitat o el vint-i-cinc per cent dels electors inscrits, en votació pública. Consultat el cos electoral el referèndum serà ferm si la proposta és aprovada per la majoria dels electors que hagin pres part en la votació i si aquesta majoria arriba al quaranta per cent del nombre d'electors inscrits.

No es podrà fer ús d'aquest dret més d'una vegada durant la vida legal del Parlament. Si el referèndum ha estat demanat pel President de la Generalitat i la seva proposta és refusada quedarà dimitit. Si la proposta és aprovada en la forma abans dita el Parlament quedarà dissolt. En aquest cas el President haurà de convocar dintre el termi-

ni de vuit dies noves eleccions que hauran de tenir efecte dintre els seixanta dies següents.

El Parlament no podrà presentar cap proposició de desconfiança envers el President o el Consell Executiu des del moment que es faci pública la iniciativa del President o que sia tramitada la proposta d'anar al *referendum*, fins que s'hagi efectuat la votació.

Una llei complementària de l'Estatut regularà el procediment per a formular la iniciativa i l'exercici dels drets de *referendum*.

Article 35. Les lleis aprovades pel Parlament hauran d'ésser promulgades dintre el termini de trenta dies.

Article 36. Les lleis i els preceptes reglamentaris de caràcter general de Catalunya obligaran dintre el seu territori al cap de vint dies de llur promulgació, si no disposen el contrari.

S'entendrà feta la promulgació el dia en què acabi la publicació al diari oficial de la Generalitat.

Article 37. El Parlament nomenarà, immediatament de constituït, una Diputació de quinze Diputats i quinze suplents, integrada per representants de les diverses fraccions que el formin, en proporció al nombre de cada una d'elles. El President d'aquesta Diputació serà el del Parlament.

Aquesta Diputació entendrà, quan el Parlament no estigui reunit o quan estigui dissolt, fins la constitució del nou Parlament:

Primer: De tot el que es refereix a la inviolabilitat i a la immunitat parlamentària.

Segon: De convocar el Parlament, per acord de la majoria absoluta dels que integren la Diputació Permanent.

Tercer: De resoldre respecte de les atribucions que els articles 45, 56, 69 i 72 li confereixen.

Quart: De les altres matèries que li atribueix el reglament interior del Parlament.

Article 38. Els acords de la Diputació Permanent s'entendran revocats si el Parlament no els ratifica d'una manera expressa en una de les vint sessions immediates.

CAPÍTOL II

President de la Generalitat

Article 39. El President de la Generalitat és elegit pel Parlament. Si en la primera votació no té majoria absoluta dels vots dels Diputats possessionats del càrrec, es procedirà a nova elecció i serà elegit el que obtingui la majoria de vots dels Diputats presents. Si cap candidat reuneix aquesta majoria es procedirà a nova votació limitada als dos que n'hagin reunit més en l'anterior i quedarà elegit el que obtingui major nombre de vots.

Cessarà normalment quan quedi constituït un nou Parlament davant del qual resignarà les seves funcions.

Article 40. El President nomena i separa lliurement els Consellers que constitueixen el Govern.

Article 41. El President estableix les directives generals de la política del Govern i dirigeix la seva actuació. Es responsable davant del Parlament i, en el cas de mancar-li la confiança del Parlament tal com es preveu en l'article 48, haurà de dimitir.

Article 42. La llei determinarà els honors i la dotació del President.

Article 43. No seran elegibles per al càrrec de President els eclesiàstics ni els ministres de cap confessió religiosa ni els religiosos professors, ni els militants en servei actiu.

Article 44. El President dimissionari haurà de continuar en l'exercici del càrrec fins que el seu successor n'hagi pres possessió. Si per qualsevol causa no pugués continuar, la presidència de la Generalitat serà exercida interinament pel President del Parlament, i el Vice-president primer el substituirà en la presidència d'aquell.

El President interí convocarà el Parlament dintre el termini de vuit dies, per a l'elecció del nou President.

Article 45. El President de la Generalitat pot delegar en un Conseller temporalment, però no parcialment, les seves funcions executives o de govern.

La delegació haurà d'ésser comunicada al Parlament o, quan aquest estigui tancat, a la Diputació Permanent.

Article 46. Corresponen al President fins en cas de delegació:

Primer: Les funcions de representació i la facultat de reprendre en tot moment la delegació feta.

Segon: El nomenament i la separació dels Consellers. També podrà nomenar Consellers sense Departament.

Tercer: La designació dels Directors generals i els nomenaments per als altres càrrecs polítics de govern a proposta del Consell Executiu.

Quart: L'autorització de la lectura dels projectes de llei que el Govern presentarà al Parlament.

Cinquè: La promulgació de les lleis i dels decrets segons l'article 55.

Sisè: La facultat de presidir i prendre part en les deliberacions del Consell Executiu.

Article 47. Delegades pel President de la Generalitat les funcions executives o de govern el Conseller delegat portarà directament la representació del Consell Executiu davant del Parlament. Els vots de desconfiança o de censura contra el Govern no afectaran personalment el President fora del cas previst en l'article 48.

Article 48. Quan el Parlament vulgui interpellar personalment el President de la Generalitat, serà necessari que ho demani la tercera part o més dels Diputats possessionats del càrrec, i que es precisi l'objecte de la interpellació.

El President haurà de presentar-se al Parlament dintre el termini de cinc dies a contestar la interpellació anunciada i el vot de desconfiança o de censura, pres en tal cas per la majoria absoluta dels Diputats en possessió del càrrec, l'afectarà personalment.

Article 49. En el cas que el President no delegui les funcions executives estarà subjecte al mateix procediment que els altres membres del Consell Executiu pel que toca a la forma de fer efectiva la responsabilitat i a la compareixença davant del Parlament.

Article 50. El Conseller delegat, reservada la facultat que l'apartat número 6 de l'article 46

concedeix al President de la Generalitat, presideix i reuneix el Consell Executiu.

En el cas previst en el paràgraf primer de l'article 44 exercirà la presidència del Consell Executiu el Conseller delegat.

CAPÍTOL III

Consell Executiu

Article 51. El Consell Executiu o Govern es compon del President de la Generalitat i dels Consellers.

Article 52. El Govern fixarà la denominació i les atribucions dels Departaments.

Article 53. Els Consellers tindran els honors i la dotació que el Parlament determinarà.

Durant llurs funcions no podran intervenir directa ni indirectament en la direcció o gestió de cap empresa o associació privada de fins lucratives a Catalunya que estigui en relacions amb la Generalitat.

Una llei especial determinarà els casos d'incompatibilitat compresos en aquest article.

Article 54. El Govern haurà de dimitir sempre que el Parlament li negui la seva confiança, en la forma que determina l'article 31 d'aquest Estatut interior. Aquest precepte serà també aplicable als Consellers individualment.

Article 55. Els decrets i reglaments emanats del Consell Executiu seran signats pel President i el Conseller o Consellers corresponents, i si aqueil hagués delegat les seves funcions executives, els signarà el Conseller President per delegació, d'acord amb el consignat a l'article 46 d'aquest Estatut interior.

Article 56. El President, quan no estigui reunit al Parlament, a proposta i d'acord unànime del Govern o amb l'aprovació de les dues terceres parts de la Diputació Permanent, podrà, en casos excepcionals que requereixin una decisió urgent, establir per decret sobre matèries la regulació de les quals correspongui al Parlament.

Aquestes disposicions tindran caràcter provisional i llur vigència estarà limitada temporalment, fins que el Parlament legisli sobre la matèria.

TÍTOL IV

Règim Local

Article 57. Els Municipis de Catalunya seran autònoms.

Article 58. Per a l'organització i funcionament dels diferents serveis de la Generalitat, el territori de Catalunya podrà ésser dividit en les demarcacions que la llei determini.

Article 59. Els Ajuntaments, fora dels que es constitueixin en Consell obert, seran elegits per sufragi universal, igual, directe i secret, en la forma que la llei determinarà.

Article 60. La llei determinarà les normes per les quals hauran de regir-se els Municipis segons la respectiva població, importància i situació,

i regularà les condicions del règim de carta municipal.

Article 61. Els mitjans econòmics dels Municipis, per a atendre els serveis de llur competència, seran determinats per la llei i hauran d'ésser suficients per a aquesta finalitat.

La suficiència es procurarà que abraci la supressió dels impostos indirectes. Els Municipis tenen el dret de posseir i adquirir béns, el de tenir explotacions econòmiques i industrials, i el d'administrar el pressupost respectiu.

TÍTOL V

Funció Judicial

Article 62. La justícia és administrada a Catalunya pels Jutges i els Tribunals nomenats d'acord amb l'article 11 de l'Estatut.

Els Jutges i els Tribunals són independents en l'exercici de llur funció. No tenen altre fi que la justícia. Només estan sotmesos a la llei.

Article 63. Una llei fixarà les demarcacions territorials de Tribunals i Jutjats.

Article 64. Catalunya garanteix, als econòmicament necessitats, la gratuïtat de la justícia, total o parcial, en allò que depengui d'ella.

Article 65. El President del Tribunal de Casació de Catalunya serà designat per elecció. La llei determinarà el procediment i les condicions de l'elecció.

Article 66. El President del Tribunal de Casació de Catalunya, a més de les facultats que li atribueix la llei, tindrà la de proposar al Consell Executiu, d'acord amb la Sala de Govern, els ascensos i trasllats de Jutges i Magistrats, de conformitat amb les disposicions consiguades a l'Estatut.

Article 67. La llei establirà recursos contra la illegalitat dels actes o disposicions emanades de l'Administració en l'exercici de la seva potestat reglamentària i contra els seus actes discrecionals constitutius d'excés o desviació de poder.

Article 68. Tothom té dret, en els casos i formes determinats per la llei, a ésser indemnitzat dels perjudicis que li siguin causats per errors judicials o delictes comesos pels funcionaris judicials nomenats lliurement per la Generalitat.

En aquest cas la Generalitat serà subsidiàriament responsable de la indemnització.

Article 69. Els Jutges i Magistrats no podran ésser jubilats, separats ni suspesos en llurs funcions ni traslladats del lloc que ocupin, sinó de conformitat amb el que les lleis disposen.

TÍTOL VI

Finances

Article 70. El Consell Executiu de la Generalitat sotmetrà cada any al Parlament de Catalunya, abans del primer de novembre, un pressupost on constarà l'enumeració conjunta i global de les despeses i els ingressos necessaris per a cobrir-les durant l'exercici econòmic.

El pressupost haurà d'estar aprovat abans del dia primer de gener de cada any. Si el Parlament, per causa justificada, no pot aprovar-lo abans de l'esmentada data, continuarà regir el de l'any anterior, mitjançant pròrrogues trimestrals, aprovades pel Parlament, que no podran excedir de quatre.

Article 71. Hi haurà un sol pressupost de la Generalitat, on caldrà incloure totes les despeses i tots els ingressos. No es podrà fer ús, llevat dels casos d'excepció esmentats en el paràgraf següent, de pressupostos extraordinaris ni crear comptabilitats ni caixes especials, exceptuant les d'amortització, que podran ésser creades en les condicions que la llei determinarà.

Unicament podran ésser autoritzats els pressupostos extraordinaris, quan els motivin raons de justificada necessitat, per la majoria absoluta del Parlament, i estant suspeses les sessions, en cas d'urgència, per un acord del Consell Executiu aprovat per la majoria absoluta de la Diputació Permanent del Parlament, requerida a aquest objecte. De l'esmentat acord, caldrà donar-ne compte al Parlament, tan aviat com aquest es reuneixi.

Article 72. Les normes legals d'aplicació dels pressupostos regiran solament mentre estigui en vigor el pressupost al qual es refereixen, o a les seves pròrrogues.

El pressupost serà executiu una vegada hagi estat votat pel Parlament i entrarà en vigor sense altra formalitat.

Article 73. No podran ésser formulades esmenes al projecte de pressupost presentat pel Consell Executiu que representin augments en les despeses previstes, si no van signades per vint Diputats i no s'hi consigna la manera de cobrir l'augment proposat. Per a l'aprovació d'aquestes esmenes caldrà la majoria absoluta de vots.

Article 74. Els crèdits sols podran ésser esmerçats per als fins de la partida que assenyali el pressupost en el límit de la quantitat que s'hi fixi; no seran permeses transferències ni les ampliacions sense autorització del Parlament.

El Consell Executiu podrà, tanmateix, estant tancat el Parlament i amb l'aprovació de la majoria absoluta de la Diputació Permanent, fer ampliacions o transferències de crèdit en cas d'exigir-ho la conservació de l'ordre, calamitats públiques o una necessitat financera urgent d'una altra naturalesa. Tan aviat com el Parlament es reuneixi haurà de donar-li comptes dels acords presos el Consell Executiu.

Article 75. Les Corporacions públiques de Catalunya estaran obligades a tenir aprovats els pressupostos abans del dia primer de gener de cada any. Les pròrrogues d'aquests pressupostos no podran mai excedir en conjunt d'un any de durada.

La llei regularà les normes i garanties necessàries per a la formulació i aprovació de pressupostos extraordinaris i emissió d'emprèstits per part de les Corporacions públiques.

Article 76. La Hisenda de la Generalitat es nodrirà de tots els ingressos que li pertanyin privativament, i dels altres que li corresponen també directament o indirectament segons les normes de relació amb la Hisenda de l'Estat a conseqüència del règim que, per aquests efectes, serà aplicat a cada exercici econòmic.

Article 77. No podrà ésser recaptat cap impost ni contribució que no hagi estat aprovat pel Parlament o per les Corporacions legalment autoritzades per a votar-los, ni ésser exigida cap exacció no consignada prèviament en pressupost.

No podrà ésser concedida cap exempció ni reducció d'impostos si una llei no l'autoritza.

Article 78. El Consell Executiu no podrà alienar ni gravar els béns immobles patrimonials de la Generalitat sense autorització atorgada per una llei. Aquesta mateixa llei establirà les condicions generals de la venda o cessió corresponent.

Article 79. L'emissió d'emprèstits haurà d'ésser autoritzada per una llei, la qual precisarà les condicions generals de l'emissió.

Tota operació feta amb infracció de l'anterior precepte serà nul·la i no obligarà a la Hisenda de la Generalitat per cap concepte.

Article 80. Els crèdits necessaris per a satisfer el pagament d'interessos i capitals s'entendran sempre inclosos en l'estat de despeses del pressupost i no podran ésser objecte de discussió mentre s'ajustin estrictament a les lleis que autoritzaven l'emissió.

Article 81. L'ordenació formal de la Hisenda de la Generalitat, tant en els ingressos com en les despeses, estarà regulada per una llei d'Administració i Comptabilitat.

La mateixa llei regularà el funcionament d'un Tribunal de Comptes constituït amb independència del Consell Executiu, i estatuirà les garanties, normes i procediments per a assegurar la rendició dels comptes, de la qual en donarà compte al Parlament.

TÍTOL VII

Reforma de l'Estatut interior

Article 82. El present Estatut interior podrà ésser reformat per iniciativa:

- a) Del President de la Generalitat.
- b) De la cinquena part dels Diputats del Parlament.

En tot cas hom determinarà a les propostes l'article o articles que hagin d'ésser suprimits, modificats o adicionats i aquells seran tramitats com una llei.

Per la declaració de la necessitat de la reforma i per a la seva aprovació, caldrà el vot favorable de les dues terceres parts del nombre dels Diputats posessionats del càrrec.

Les reformes d'aquest Estatut interior determinades per altres reformes de l'Estatut o de la Constitució de la República, seran aprovades pels tràmits d'una llei ordinària.

Article 83. Per a l'aprovació d'una proposta de reforma, en el cas a de l'article 18 de l'Estatut del 15 de setembre del 1932, caldrà el vot favorable de les dues terceres parts dels Diputats que formen el Parlament català.

Disposició final

Aquest Estatut interior entrarà en vigor el dia de la seva publicació al diari oficial de la Generalitat.

Palau del Parlament, 21 de febrer del 1933.—El President, *Joan Casanoves*.—El Secretari, *Joan Tauler*.

Vots particulars formulats al dictamen de la Comissió d'Actes sobre el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya

TÍTOL I

Els Diputats que sotasignen formulen el següent vot particular al títol I:

A l'article 7.e afegirà: «Les dones casades seguiran la condició política de llur marit». — J. Ventosa, Tries de Bes i Lluís Duran i Ventosa.

TÍTOL II

Els Diputats que sotasignen formulen el següent vot particular al títol II:

Queda suprimit tot aquest títol, i per tant, els articles des del 8.e al 17 inclusiu.—J. Ventosa, Tries de Bes i Lluís Duran i Ventosa.

TÍTOL III

CAPÍTOL I

Els Diputats que sotasignen formulen al capítol I del títol III, els següents vots particulars:

1) L'article 25 quedarà redactat així:

«El mandat parlamentari durarà quatre anys, a comptar de la data de la constitució del Parlament.»

2) L'article 26 es redactarà com segueix:

«Els Diputats seran reelegibles indefinidament i retribuïts en la forma i quantia que determini la llei.»

3) Després de l'article 29 s'hi afegiran els dos articles següents:

«El Parlament no podrà exercir funcions judicials.»

«Correspondrà al Parlament l'exercici de la funció fiscalitzadora dels actes del Govern.»

4) L'article 30 del Projecte quedarà redactat així:

CAPÍTOL II

Els Diputats que sotasignen formulen al capítol II del títol III, els següents vots particulars:

1) A l'article 41 del Projecte:

Supressió dels mots: «tal com es preveu en l'article 48».

2) L'article 43 del Projecte quedarà redactat així:

«No seran elegibles per al càrrec de President més que els ciutadans que hagin complert trenta-cinc anys. Tampoc ho seran els eclesiàstics o els ministres de les confessions religioses, ni els religiosos professors i els militars en servei actiu o en la reserva i els retirats que no portin almenys deu anys en aquesta situació.»

3) De l'article 46 del Projecte:

Es suprimiran els apartats 3.^r i 6.^e

S'hi afegirà, a més, el següent paràgraf:

«Mentre subsisteixi la delegació, el President no podrà exercir, a part de les que li queden reservades en aquest article, les demés funcions executives.»

4) Supressió dels articles 47 i 48 del Projecte.

5) Els articles 49 i 50 del Projecte, invertint el seu ordre, passaran a ésser els 47 i 48, redactat en tot cas en la següent forma:

«Article 47. El Conseller delegat reuneix i presideix el Consell Executiu i en dirigeix l'actuació.»

«Article 48. En el cas de delegació no afectaran personalment al President els vots de confiança o de censura del Parlament contra el Govern, si d'una manera expressa no consta en el text del vot.» —J. Ventosa, Lluís Duran i Ventosa i Tries de Bes.

CAPÍTOL III

Els Diputats que sotasignen formulen els següents vots particulars al capítol III del títol III:

1) De l'article 54 del Projecte es suprimiran les paraules: «en forma que determina l'article 31 d'aquest Estatut interior».

2) De l'article 55 del Projecte quedaran suprimits els mots: «d'acord amb el consignat a l'article 46 d'aquest Estatut interior».

3) Supressió de l'article 56 del Projecte. — J. Ventosa, Tries de Bes i Lluís Duran i Ventosa.

TÍTOL IV

Els Diputats que sotasignen formulen al títol IV el següent vot particular:

De l'article 61 del Projecte es suprimiran els mots: «La suficiència es procurarà que abraci la supressió dels impostos indirectes». — J. Ventosa, Tries de Bes i Lluís Duran i Ventosa.

TÍTOL V

Els Diputats que sotasignen formulen al títol V els següents vots particulars:

1) Després de l'article 64 del Projecte s'hi afegirà un nou article, redactat així:

«Es constituirà un Consell Judicial integrat per terceres parts, per representant del Parlament, per representants dels Advocats, Procuradors i Notaris de Catalunya, i per funcionaris judicials, el qual entendrà en els concursos per nomenament de Jutges i Magistrats, en el nomenament de Magistrats del Tribunal de Cassació de Catalunya, de funcionaris de la Justícia Municipal i Secretaris Judicials, en els ascensos, trasllats i separacions de funcionaris judicials, i en general en tot allò que faci referència a l'Administració de Justícia a Catalunya.»

«Una llei especial determinarà la forma de constituir-se i la manera de procedir el Consell judicial.»

2) L'article 65 del Projecte quedarà redactat així:

«El President del Tribunal de Cassació de Catalunya serà designat per elecció, per un nombre igual de representants del Parlament, de representants elegits per Advocats, Procuradors i Notaris de Catalunya en la proporció que entre ells determinarà la llei i de representants elegits pels funcionaris judicials. La llei determinarà el procediment i les condicions de l'elecció.»

3) A l'article 66, on diu : «d'acord amb la Sala de Govern,» haurà de dir : «d'acord amb el Consell Judicial».

4) Supressió de l'article 68 del Projecte. — J. Ventosa, Tries de Bes i Lluís Duran i Ventosa.

TÍTOL VII

Els Diputats que sotasignen formulen al títol VII el següent vot particular :

L'article 83 del Projecte quedarà suprimit. — J. Ventosa, Tries de Bes i Lluís Duran i Ventosa.

«El President de la Generalitat, sigui o no sigui Diputat, podrà assistir sempre a les sessions del Parlament i prendre part en les seves deliberacions. La seva assistència, però, no serà obligatòria més que quan hagi de respondre a alguna interpellació.»

Així mateix, els Consellers tindran veu en el Parlament, encara que no siguin Diputats, i assistiran a les sessions quan ho entenguin convenient i sempre que siguin requerits per algun Diputat o es discuteixi algun projecte o proposició de llei que afecti al seu departament.»

5) L'article 31 del Projecte es redactarà així : «El Parlament podrà significar per mitjà de proposicions de confiança la seva disconformitat amb l'actuació del President de la Generalitat, del Govern o de qualsevol dels Consellers. Aquestes proposicions no seran admeses a tràmit si no es presenten signades per deu Diputats.»

6) De l'article 33 del Projecte, paràgraf tercer, es suprimiran les paraules :

«...o del vintè dia següent a la celebració del referèndum.»

7) L'article 34 del Projecte quedarà redactat així :

«Per a ésser sotmesa a referèndum la proposta de dissolució del Parlament català hauran de fer-la el President de la Generalitat, o el 15 per 100 dels electors inscrits en votació pública. Consultat el cos electoral, el referèndum serà ferm si la proposta és aprovada per la majoria dels electors que hagin pres part en la votació.»

Queda suprimit la resta del paràgraf i el paràgraf que segueix. Es manté el que diu «Si el referèndum ha estat demanat, etc...», i el següent : «El Parlament no podrà presentar... etc...». I el darrer paràgraf d'aquest article : «Una llei complementària... etc...», quedarà substituït pel següent :

«L'exercici del dret de referèndum serà regular en la primera llei que aprovi el Parlament de Catalunya ordenant l'exercici del sufragi.» — J. Ventosa, Tries de Bes i Lluís Duran i Ventosa.

«Article 5. Les lleis no tindran efecte retroactiu si no ho disposa el Parlament per la voluntat expressa de la majoria dels Diputats possessionats de llurs càrrecs.»

Refondre els articles 9 i 10 en els següents :

Article 9. El dret de propietat pública o privada es regularà per l'interès social. La Generalitat procedirà de faisó, gradual i progressiva a la socialització de la propietat privada.

La propietat privada podrà ésser expropiada o socialitzada per causa d'utilitat social, mitjançant indemnització, si no acorda el contrari el Parla-

ment per majoria absoluta dels Diputats possessionats de llurs càrrecs.

Les empreses de serveis públics i les explotacions que afectin l'interès de Catalunya seran socialitzades en el més breu termini possible.

El Parlament podrà intervenir mitjançant lleis en l'explotació i coordinació d'indústries i empreses privades, sempre que ho exigeixin la racionalització de la producció i els interessos collectius de l'economia catalana.

Article 28. El Parlament es reunirà en el seu Palau, sense necessitat de convocatòria, el primer dia hàbil dels mesos de març i octubre de cada any, i sempre que sigui convocat pel seu President o pel President de la Generalitat d'acord amb el Consell Executiu. També haurà de convocar-se el Parlament quan ho acordi la majoria de la Diputació permanent o bé ho demani la quarta part dels Diputats possessionats del càrrec, si falten més de quinze dies per a celebrar sessió ordinària.

Les sessions ordinàries del Parlament duraran, almenys, tres mesos cada una.

(El tercer paràgraf igual.)

Article 31. On diu : «deu Diputats» ha de dir «cinc Diputats».

Article 33. ...

El President de la Generalitat convocarà eleccions generals tres mesos abans de l'expiració del termini legal de duració del Parlament i per una data no superior a trenta dies a comptar del dit termini.

(El paràgraf següent igual.)

El nou Parlament es reunirà als trenta dies, com a màxim, després de l'elecció.

El Parlament dissolt es reunirà amb ple dret i recobrarà la seva potestat com a poder legislatiu si el President de la Generalitat no convoca noves eleccions en el termini que fixa el present Estatut interior.

Article 34. Per a ésser sotmesos a referèndum la proposta de dissolució del Parlament català haurà de fer-la el vint per cent dels electors inscrits, en votació pública. (El que segueix igual.)

Suprimir els paràgrafs que comencen :

«Si el referèndum ha estat» i «El Parlament no podrà presentar».

(L'últim paràgraf igual.)

Palau del Parlament, 22 de febrer del 1933. — Manuel Serra i Moret i Estanislau Ruiz i Ponseti.»

El Sr. PRESIDENT : El vot particular de la minoria d'Unió Socialista de Catalunya, que ha estat presentat ara, no ha pogut repartir-se entre els senyors Diputats, però es repartirà oportunament.

D'acord amb l'article 21 del Reglament, resten damunt de la taula i podran ésser discutits en una sessió pròxima, el dictamen de la Comissió i els vots particulars que s'han llegit.

Comunicació del President de la Generalitat respecte als canvis en el Govern

Un Sr. SECRETARI :

«Honorables senyors :

Tinc l'honor de comunicar-vos que, amb aques-

ta data, he dictat un Decret acceptant les dimissions que m'han presentat els senyors Josep Irla i Bosch i Joan Selves i Carner dels seus càrrecs de Conseller de Governació i d'Agricultura i Economia, respectivament.

Visqueu molts anys.

Barcelona, Palau de la Generalitat, a 7 de febrer del 1933.—El President, *Francesc Macià*.

Honorable senyor President del Parlament de Catalunya.»

«Honorable senyor :

Tinc l'honor de comunicar-vos que, amb aquesta data, he dictat un Decret nomenant, respectivament, Consellers de Governació i d'Agricultura i Economia als senyors Joan Selves i Carner i Pere Mies i Codina.

Visqueu molts anys.

Barcelona, Palau de la Generalitat, a 7 de febrer del 1933.—El President, *Francesc Macià*.

Honorable senyor President del Parlament de Catalunya.»

El Sr. ABADAL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL : Senyors Diputats : En aquestes comunicacions l'honorable President de la Generalitat dóna compte al Parlament d'unes variacions hagudes en el Govern de Catalunya. M'estranya que el senyor President de la Generalitat no vingui a donar compte personalment d'aquests nomenaments a fi de poder-li demanar les corresponents explicacions respecte a les causes, als motius, que han estat origen d'aquests nomenaments.

El Parlament de Catalunya és l'àrbitre superior del Govern de Catalunya. El President de la Generalitat té les seves atribucions donades pel Parlament de Catalunya. Entenem nosaltres, que quan el President de la Generalitat fa un acte, amb la seva pròpia atribució i amb el seu propi nom, és el mateix President de la Generalitat el que ha de donar compte al Parlament de Catalunya o qui s'ha de posar a disposició del Parlament, a l'objecte de què el Parlament pugui demanar-li les explicacions convenients i que ell pugui donar-les per a després subjectar-se als acords que el Parlament de Catalunya vingui a donar respecte de les seves explicacions.

En aquesta situació, les coses resten un xic enlaire, perquè tenint una comunicació del senyor President de la Generalitat que en el seu propi nom i per la seva pròpia autoritat ha fet uns nomenaments, i no obstant, no tenim una personalitat dintre del Parlament que pugui donar les explicacions que aquesta Minoria desitja que se li donin en la forma que correspon.

El Sr. CONSELLER delegat : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller delegat.

El Sr. CONSELLER delegat : Com ha dit el senyor Abadal, el fet del nomenament dels Consellers és una atribució o facultat constitucionalment atribuïda al President. Nosaltres ens trobem avui en una situació de fet, i jo pregaria els senyors components de la minoria de la Lliga que no ho oblidessin. Nosaltres encara no tenim ben definit en el Parlament quina és la situació del President respecte a les delegacions, o sigui que nosaltres estem en un període

transitori, en un període perfectament provisional que va des de la redacció de l'Estatut, des de l'aprovació de l'Estatut de Catalunya per les Corts de la República, fins al moment en què el Parlament català, en ús de la seva sobirania decideixi en una forma constitucional, en el seu Estatut interior, l'abast, l'amplitud d'aquestes delegacions presidencials. Mentre això no vingui i aleshores serà el Parlament el qui dictamini sobre el particular i el qui acordi sobre aquest punt concret, nosaltres no ens hem de regir, en aquest període provisional, res més que la interpretació de la Llei estatutària, de l'Estatut aprovat per les Corts de la República. Nosaltres veiem que l'Estatut de les Corts de la República està indicat, d'una manera ben clara, ben palesa, sense deixar lloc a equívocs de cap mena, que el President té la facultat de delegar les seves funcions executives. No pot delegar les funcions representatives, però sí té la facultat de delegar les funcions executives. Aquesta facultat de delegar, el President l'ha exercida; s'ha publicat el decret en funció del qual l'exercia, i ja vàrem dir en les sessions anteriors del Parlament, que nosaltres, en tant que no vingués el règim estatutiu d'una manera definitiva pel Parlament, seguiríem exactament interpretant en la mateixa forma amb la mateixa extensió, el decret primer en el qual s'havia interpretat aquest text estatutari.

Nosaltres creiem que des del moment en què ens trobem donada per l'Estatut la facultat de delegar aquestes funcions executives i haver-les delegat en una forma legal, com representa un decret; des del moment en què el Parlament encara sobre això no ha decidit res, està purament i exclusiva dintre de la norma constitucional més perfecta, més rígida i correcta.

De manera que això no limita la facultat del Parlament el seu dia de donar el règim definitiu; però mentre el Parlament encara no l'hagi donat, mentre el Parlament no s'hagi decidit en ús de la seva sobirania, nosaltres ens hem d'atendre a l'interpretació que faci el Govern, per mitjà de decrets ja promulgats i coneguts de tots, d'aquelles normes de l'Estatut que, — torno a dir en aquest període transitori — ens diuen clarament que és una facultat o una atribució del President el delegar les seves funcions executives.

El Sr. ABADAL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL : El senyor Conseller delegat diu que en el dia d'avui vivim un període transitori...

El Sr. CONSELLER delegat : En aquest aspecte.

El Sr. ABADAL : En aquest aspecte.

El Sr. CONSELLER delegat : Provisional o transitori.

El Sr. ABADAL : Provisional. Ens diu, ensem, que ens hem d'atendre, per consegüent, a allò que disposa l'Estatut. Exacte. Però el que disposa l'Estatut ho hem de complir i rigorosament i l'Estatut diu que el President de la Generalitat, igual que tots els membres de Govern, responen davant del Parlament de llurs actes. Per tant, és indubtable que en el dia d'avui, sigui el que sigui allò que disposi el Parlament, en la legislació o que després vagi fent-hi respecte de la qual nosaltres mai consentirem per la nostra banda que

les comunicacions del President de la Generalitat al Parlament no es facin efectives en tots aquells casos en què el President de la Generalitat faci ús d'algunes de les seves atribucions, però de totes maneres prescindint del que es faci el dia de demà, avui hem d'atendre'ns a l'Estatut que disposa que el mateix el President de la Generalitat que el Govern de Catalunya són responsables davant del Parlament. I ens trobem actualment amb unes comunicacions que s'han llegit al Parlament, en les quals es dóna compte d'un acta de l'absoluta voluntat de l'honorable President de la Generalitat, sense que vinguin ni tan sols refrendades per cap dels Consellers delegats. La conseqüència d'això és que aquest acte és absolutament de la voluntat del senyor President de la Generalitat, i no venint refrendat ni pel Conseller delegat ni per cap altre dels Consellers, és indubtable que el senyor President de la Generalitat tenia l'obligació de venir a donar compte d'aquelles comunicacions, tenia l'obligació de venir-se a subjectar a la petició d'explicacions i a tots aquells altres actes que el Parlament cregués convenient fer respecte d'aquest punt. De manera que em sembla que la distinció que el senyor Conseller delegat ha fet del període provisional en què estem ara, del període que pot venir després, en virtut de les lleis que el Parlament faci, agreuja la situació, perquè en el dia d'avui no ens podem atendre res més que a l'article de l'Estatut en què es diu que el President de la Generalitat com tot el Govern, estan subjectes a la responsabilitat davant del Parlament de Catalunya, sobretot en aquest cas en què, com dic, les comunicacions que s'han llegit són de l'exclusiva voluntat de l'honorable President de la Generalitat sense que vinguin refrendades per cap dels Consellers.

El Sr. CONSELLER delegat: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller delegat.

El Sr. CONSELLER delegat: Dues paraules només perquè no és el nostre propòsit repetir una discussió que vàrem tenir fa dues o tres setmanes. Jo he de dir al senyor Abadal que ell mateix ha confessat en la seva primera intervenció que era aquesta una de les atribucions presidencials, i és una de les atribucions perquè precisament no necessita de venir refrendada per cap Conseller delegat. Però, a més, jo he d'afegir aquí el que diguérem ben clarament en nom del Govern — em sembla que en aquest punt estem d'acord amb el senyor Abadal —, que nosaltres considerem i hem considerat sempre, almenys aquest és el nostre propòsit, que tant en el període transitori en què ens trobem ara, com després en què el Parlament serà sobirà per a determinar, el President de la Generalitat serà sempre responsable davant del Parlament. De manera que portant la seva representació jo he de dir des d'aquest moment que és responsable i per tant està subjecte a tota la responsabilitat que aquí se li pugui fer dels seus actes.

El Sr. ABADAL: Llavors, treient la conseqüència del que diu el senyor Conseller, he de dir que avui el senyor Macià havia d'estar aquí per respondre dels seus actes.

El Sr. CONSELLER delegat: Jo vaig dir l'altre dia que entenia que la responsabilitat era el fet de què el Parlament pogués sancionar amb el vot de desconfiança l'actuació del senyor President. Si el President continua per haver estat elegit pel Parlament, és responsable davant del Parlament, i nosaltres no li volem treure aquest caràcter i ho és des d'ara i es sotmet a la decisió del Parlament.

El Sr. CASANOVES: Responsabilitat, no vol dir comparexença.

El Sr. PRESIDENT: Segueix l'ordre del dia.

Recaptació de les Comissions permanents d'acord amb la nova estructura dels nous departaments

D'acord amb els representants de les diverses minories parlamentàries, han estat nomenats els senyors Diputats que han de formar part de les noves Comissions, en la següent forma que el senyor Secretari es servirà llegir.

Un Sr. SECRETARI:

Governació. — Senyors Simó Bofarull, Barre, Aranau, Bilbeny, Espanya, Fontbernat, Folch, Vidal i Guardiola, Sol, Rovira i Comorera.

Sanitat. — Senyors Torres, Batestini, Ribas i Soberano, Soler i Pla, Armendares, Cunillera, Dalmau, Tries de Bes, Valls i Taberner, Martínez i Domingo i Lloret.

Economia. — Senyors Farreres i Duran, Soler i Bru, Mestres, Dot, Espanya, Coldeforns, Bancells, Tallada, Vidal i Guardiola, Casabó i Comorera.

Agricultura. — Senyors Rossell i Vilar, Sallés, Companys (Josep), Canturri, Folch, Farreres, Viadiu, Secanell, Tries de Bes, Ventosa i Comorera.

Finances. — Senyors Casanoves, Armengol, Farreres, Cerezo, Mestres, Yvars i Meseguer, Sauret, Rovira, Vidal i Guardiola, Tallada i Serra i Moret.

Govern Interior. — Senyors Martí i Rauret, Casanoves, Dot, Espanya, Soler i Bru, Tauler, Martínez, Casabó, Miracle i Comorera.

Pressupostos. — Senyors Irla, Armengol, Fàbrega, Cerezo, Farreres, Palacín, Serra i Hunter, Mies, Simó, Mestres, Bru, Galés, Lloret, Comorera, Fronjosà, Gerhard, Tallada, Vidal, Valls i Taberner, Romeva i Vallès i Pujals.

Justícia i Dret. — Senyors Palacín, Casanelles, Tauler, Andreu i Abelló, Yvars i Meseguer, Galés, Riera, Abadal, Tries de Bes, Sol i Gerhard.

El Sr. PRESIDENT: Les altres Comissions resten tal com estaven constituïdes. S'aprova aquesta nova adaptació? Resta aprovada. Segueix l'ordre del dia. El senyor Galés té la paraula.

El problema del camp

El Sr. GALÉS: Senyors Diputats: He demanat la paraula per demanar, d'una manera completament amistosa, com és de llei i lògic comprendre-ho, al senyor Conseller de Justícia i Dret, per creure'l el més addient en aquest assumpte, qui-

na és l'actitud o activitat del Govern de Catalunya respecte el greu problema del camp. Aquest és un d'aquells que—està segurament a la consciència de tots els Diputats—, és dels primers que ha de resoldre la nostra Cambra, perquè és un problema que està en mig del carrer, és un problema que està en mig del camp, agreujat, encara, perquè l'Estatut Interior de Catalunya és tan sols un projecte, i aquests articles 62 i 64, que asseguraran als catalans l'exercici d'una justícia imparcial i gratuïta, encara són una cosa il·lusòria dintre de Catalunya, són una cosa il·lusòria pels treballadors del camp, i aquests tenen presentades unes reivindicacions justes que exigeixen ésser ateses. Jo tinc l'absoluta seguretat, per referències particulars i oficioses, que el Govern de Catalunya s'en preocupa en primer lloc; però jo voldria, si la pregunta no la considera inoportuna, que el senyor Conseller de Justícia i Dret ens digui quina és la actitud i l'activitat del Govern respecte a aquest objecte, a l'efecte principal de tornar al camp la tranquil·litat que hi manca, perquè la confusió i la intranquil·litat que hi existeix és una cosa que, en definitiva, perjudica a la pau social i a la riquesa i economia de la nostra Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: El Conseller de Justícia i Dret té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyors Diputats: No considero inoportuna la pregunta que acaba de formular el senyor Galés, però no essent inoportuna la pregunta, podria ésser-ho la resposta. Jo he d'anar en compte, en fixar els termes del que he de dir. El Govern s'ha preocupat, i es preocupa molt seriosament d'aquesta qüestió; però quant a la forma de plantejar-lo davant del Parlament, té una iniciativa que no té quant a la forma de mantenir-lo en el terreny dels fets i en el camp.

Quant a la forma de plantejar-lo davant del Parlament, el Govern i aquest Conseller en nom del Govern, ha fet les gestions necessàries per provocar que la Comissió Jurídica Assessora fes, amb tota urgència, un projecte de llei. Aquest projecte de llei, segons les meves notícies—perquè constantment estic intervenint en la forma que ho pot fer un Conseller, sense disminuir ni entrebancar l'activitat ni la llibertat de la Comissió Jurídica Assessora—, aquest projecte, està molt avançat, i aquest Conseller creu poder anunciar al Parlament que no finirà el mes de març que no hi hagi ací un projecte, no ja de la Comissió Jurídica Assessora, sinó un projecte del Govern proposant la solució que considerarà més viable per a Catalunya i per l'estat dels fets que ha determinat el problema dels arrendaments en matèria rústica.

Quant a la situació de fet, també s'ha preocupat aquest Conseller i ha fet gestions per a procurar que pogués venir el problema a la resolució del Parlament en un ambient relativament de pau, d'armistici, però s'ha trobat amb què no estava en les facultats ni del Conseller ni tan sols del Parlament influir en quant a determinar suspensions, per exemple de deshaucis, i ni en determinar altres activitats legals, perquè, en primer lloc, és una funció que encara no ens ha estat traspasada i, en segon lloc, n'hi ha que no se'ns

traspasaran. Aquestes són les funcions de determinar la legislació processal, que és aquella que s'hauria d'aplicar per venir la suspensió dels procediments que podria portar un trastorn en la vida material del camp mentre el Parlament vingui a resoldre aquest problema. No obstant, per les meves gestions oficioses, jo puc dir que he fet tot el que he pogut perquè es produeixi en el camp una espècie d'armistici, mentre el Parlament determini. Si el Parlament, com el Govern, procedeix amb rapidesa i energia, jo crec que tothom s'aguantarà, que tothom es retindrà, que tant els propietaris com els treballadors comprendran que no hi guanyaran res plantejant en el camp un problema que pugui portar a l'atmosfera d'aquest Parlament un problema embolcallat amb sang. Crec que la pau convé a tots. Des d'ací el que ja he fet privatament ho faig públic. Encomano a tots, tant als rabassaires com als propietaris, que procurin el manteniment d'aquesta pau de fet, d'aquest relatiu armistici a què hem arribat en aquests moments, sempre i quan es resolgui aquest problema amb aquella rapidesa que el Govern té el propòsit de procurar i que crec que el Parlament s'avindrà a aprovar.

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Galés, per rectificar.

El Sr. GALÉS: Tan sols per agrair les paraules d'atenció que ha tingut el senyor Conseller de Justícia i Dret en explicar al Parlament quines són les actuacions en pro de la solució d'aquest problema que tant ens preocupa a tots. I res més.

Preguntes ajornades

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: Jo volia fer una pregunta respecte a la legalitat presupestària i el funcionament actual del Comissariat de la Casa Obrera; però no estant present en aquests moments en el banc del Govern el Conseller d'Economia, senyor Mies, prefereixo ajornar aquesta pregunta per a quan estigui present l'esmentat senyor Conseller.

Volia fer també una altra pregunta, que no tinc cap inconvenient en avançar però que també ajorno degut a no trobar-se present el Conseller de Governació. Aquesta pregunta, que tan sols anuncio, fa referència a la situació legal del «Full Oficial».

El Sr. PRESIDENT: La presidència té en compte l'interès del senyor Comorera en plantejar aquestes preguntes.

L'aplicació de la Reforma Agrària a Catalunya

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: En la darrera sessió que vàrem celebrar, davant de l'apremi d'un termini dintre del qual s'ha-

viem de substituir o, millor dit, havien de cessar en llur càrrec tots els Regidors que ocupaven el càrrec per l'article 29, plantejarem aquest problema i tinguérem la sort de què el nostre criteri fos coincident amb el dels Consellers de Govern, en el sentit de què aquella situació havia d'ésser resolta per una disposició respecte al particular. I avui ens permetem plantejar un problema semblant, respecte a una altra matèria: ens referim a l'aplicació de la Llei de la Reforma Agrària.

En ordre a l'aplicació de la Llei de Reforma Agrària, està transcorrent un termini, millor dit, està acabant-se ja aquest termini dintre del qual els propietaris que estiguin inclosos en algunes de les condicions que fixa la base cinquena de la Llei de Reforma Agrària, han de presentar una declaració de llurs finques a l'objecte de què aquestes siguin inscrites dintre d'un Registre que es portarà per l'Institut de Reforma Agrària de Madrid i perquè després d'estar inscrites en aquest Registre se'ls hi posi una anotació marginal pel Registre de la Propietat. L'omissió d'aquesta declaració, com saben els senyors Diputats, està penada amb una penyora equivalent al vint per cent del valor de la finca. És reconeix el dret de denúncia i el denunciant és beneficiat amb la meitat del valor de la penyora. Aquesta disposició, senyors Diputats, ha produït una gran inquietud en tots els sectors afectats per la propietat rural del nostre poble.

Hi havia la creença general de què la Llei de Reforma Agrària, tal com es va aprovar en el Parlament de la República, no havia de tenir una aplicació definitiva en el nostre poble, per la raó de què les necessitats fonamentals a què principalment atèn la Llei de Reforma Agrària, no són sentides a Catalunya. Cal tenir en compte, en aquest aspecte, que en el nostre poble únicament per excepció existeixen els latifundis o les grans propietats, i tampoc a Catalunya existeixen grans zones de terreny inculcte. A Catalunya, per mitjà del règim d'aparceries i altres formes semblants de l'explotació de la terra, intervenen en la seva explotació gran nombre de persones, i, en conseqüència, la terra està repartida i no concentrada en poques mans. Per altra part, en la Llei de Reforma Agrària, hi ha un precepte que diu que pel que respecta a la finalitat principal de la mateixa, que és els assentaments, aquests no s'aplicarien més que en la Manxa i en les províncies d'Andalusia i Extremadura. Per a aplicar-lo a altres províncies d'Espanya, era necessari que prenguéssim nous acords el Parlament de l'Estat.

Tot això ens feia creure que aquests aspectes de la Llei de Reforma Agrària no havien de tenir una immediata aplicació a Catalunya. Vivíem en la creença de què la modalitat especial de la nostra pagesia, que és la base de l'aparceria i la rabassa, avia d'ésser objecte d'una nova llei. I en aquesta creença estaven els propietaris de Catalunya, quan ha vingut aquesta disposició que obliga a estendre aquestes declaracions, disposició que, torno a dir, ha produït una gran inquietud en el nostre poble, fins al punt de què tots els que estem en contacte amb els sectors rurals, amb la pagesia de Catalunya, sabem que, des de fa algun temps, la vida rural està paralyzada, per-

què els propietaris, que en llur gran majoria no són grans propietaris, sinó petits propietaris, petits terratinents, senten una gran inquietud davant de l'obligació de fer aquestes declaracions que molts inclús no saben com han de fer-les.

Afecta aquesta disposició, com ja hem dit, en la immensa majoria del casos, a petits propietaris, perquè es dona el cas paradoxal de què per un dels nombres compresos en aquesta base cinquena, ve aquesta llei a afectar a Catalunya d'una manera molt més intensa del que afecta a altres regions espanyoles. Efectivament; hi ha un nombre, en aquesta base, en el qual es diu que poden ésser expropiades totes les propietats que es trobin dintre del perímetre de 2 quilòmetres al voltant de les poblacions inferiors a 25,000 habitants, mentre els propietaris tinguin amillarada una riquesa no inferior a 1,000 pessetes anyals i mentre no curin directament la seva propietat. I, com fàcilment pot comprendre's, la disposició d'aquesta base afecta i ve a interessar el nostre poble, principalment als petits propietaris, car es dona la paradoxa que, per la distribució de la propietat a Catalunya, la Llei de Reforma Agrària afecta molt poc a les grans propietats que estan compreses en zones despoblades, allunyades de les poblacions de 25,000 habitants.

Per aquestes raons, repeteixo, hi ha una gran inquietud i un gran malestar entre els propietaris del nostre poble, amb la particularitat que aquest malestar i aquesta inquietud resulten, en definitiva, completament inútils, tota vegada que de l'aplicació d'aquesta base no se'n derivarà cap benefici per ningú i sí es determinarà en el sentit pràctic una gran perturbació per la contractació futura.

Una persona intel·ligent en matèries, i molt coneixedora del règim de propietat del nostre poble, ha calculat que són uns 600,000 el nombre de les propietats a Catalunya a les quals afecta aquesta disposició, i han d'ésser, per tant, inscrites en aquest Registre, i amb relació a les quals s'han de presentar les corresponents instàncies. I ha calculat aquesta persona a la qual alludeixo que, havent-se de fer les declaracions per duplicat i havent d'anar reintegrades amb un segell de ral, resulta que l'import de les despeses que per aquest concepte originarà la disposició, passen de les 300,000 pessetes.

I davant d'això, jo pregunto: Podem restar impassibles davant d'aquest fet? ¿Pot el Consell de Govern de la Generalitat i pot el Parlament davant d'aquests fets, consentir (potser no és aquesta la paraula més adient), pot, davant d'aquests traspalsos i trastorns, restar impassible, quan tan perturbada es troba la propietat del nostre poble en forma que sense benefici per ningú se li causa un gran mal? Nosaltres ja havíem parlat d'aquest problema, ja havíem fet unes suggestions respecte aquest problema al senyor Xirau, digne Conseller d'Agricultura, en el moment en què vàrem fer les gestions sobre aquesta matèria, i hem tingut la sort que el Consell de Govern de la Generalitat hi intervingués.

Hi ha diverses maneres d'aconseguir que aquesta inscripció de finques, que aquesta declaració de finques, pugui ésser ajornada, que es pugui buscar una suspensió d'aquest termini, que es pugui buscar la manera d'arbitrar un mitjà de no poder fer per ara aquesta declaració sense que nosaltres haguéssim pres

una determinació. Jo no vull plantejar avui el problema de la Reforma Agrària a Catalunya, i de si aquesta llei, donat l'Estatut, és o no aplicable a Catalunya. Tampoc vull plantejar el problema de si aquesta llei, en el cas que es suposi aplicable a Catalunya, l'execució correspondrà al Govern de la República o al Govern de la Generalitat.

Reconec que això és un problema, però en el fons prou interessant perquè del mateix no es pugui formar un judici fins que no es tinguin tots els elements i fins que se n'hagi fet un estudi acurat. Jo per tant, tot i tenint sobre aquest problema la meua opinió, no crec que sigui aquest el moment de plantejar el problema per a donar-hi una solució de conjunt o de totalitat, però sí que em sembla que sense entrar en el fons d'aquest problema més important i trascendental, la Generalitat hauria de procurar que restés ajornada aquesta declaració de finques i d'inscripcions que és conseqüència d'aquesta declaració de finques i aquesta inscripció que és conseqüència d'aquesta declaració.

Amb això es guanyaria molt, i no s'hi perdria res. S'hi guanyaria l'estalvi de tot aquest trasbals a què abans m'he referit, l'espectació d'aquesta inquietud que ha portat a la propietat nostra, que estalviaria inclús aquella despesa a què abans em referia i s'estalviaria sobretot — i això és molt important —, s'estalviaria sobretot el que ja restés sentat el precedent, de què restés començada l'aplicació d'aquesta Llei pel Govern de la República abans que nosaltres tinguéssim format criteri definitiu sobre quina ha d'ésser la resultància d'aquest assumpte de fons. Finalment, crec que respecte d'aquesta suspensió, no hi pot haver cap inconvenient, per quant de fet, malgrat de les paraules que acaba de pronunciar el digne senyor Conseller de Justícia i Dret, de fet nosaltres sabem que a Catalunya estan ajornades moltes coses de la propietat rural, que està ajornada de fet, sinó de dret, l'aplicació de la llei i el compliment de les sentències judicials...

Un Sr. DIPUTAT: Injustes!

El Sr. VALLÈS I PUJALS... i que també està ajornada la protesta, no pas justificada a la meua manera de veure.

Un Sr. DIPUTAT: De mica en mica n'anirem parlant.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però sí està ajornat tot això i entenc que s'ha de fer la regulació total del problema del camp a Catalunya; que ha de venir un moment que, segons deia el senyor Corominas, haurem de tractar d'aquest problema de revisió total.

Creiem que no hi perdriem res que s'ajornessin les coses que fan referència al problema agrari a Catalunya. Crec, per tant, que el Consell de Govern hauria de trobar la manera, sigui per acord directe, o sigui recabant l'acord del Govern de la República, si es creu necessari, que es pogués suspendre, o que es pogués ajornar sense prendre en conjunt altre criteri, aquesta declaració de finques que s'està fent, fins que nosaltres poguem donar solució total i de conjunt respecte aquest problema.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller delegat:

El Sr. CONSELLER delegat: L'absència del senyor Conseller d'Agricultura i Economia, per causa tan justificada com una malaltia, podria excusar-me de contestar a la pregunta que ha fet el senyor

Vallès i Pujals. De totes maneres, la urgència que ell ha fixat sobre el termini en què s'ha de fer la declaració de finques rústiques, als efectes de la Reforma Agrària, fa que jo, encara que no pugui contestar potser amb aquella amplitud de coneixement amb què ho faria el senyor Conseller, contesti, però, de totes maneres al que ha expressat el senyor Vallès i Pujals.

Jo he de dir, sense entrar ara en el fons de la qüestió, perquè en això potser podria haver-hi diferències de criteri, però cenyint-nos purament i exclusiva a la qüestió de procediment, que és, em sembla, el que concretava el senyor Vallès i Pujals amb la seva pregunta d'avui, o sigui l'acumulació que porta el fer en un termini breu les declaracions de finques rústiques, que totes les incitacions que feia el senyor Vallès i Pujals al Consell de la Generalitat, perquè nosaltres procuréssim obtenir una major amplitud en aquest sentit, són ja fetes i realitzades pel Consell de la Generalitat; de manera que, sense necessitat d'aquest estímulo, que de totes maneres us agraim, ja havia fet aquesta demanda el Consell de la Generalitat, i realitzant aquestes gestions en el sentit que el senyor Vallès i Pujals deia.

El senyor Vallès s'ha referit molt encertadament a l'inici d'aquesta qüestió, al temps que regia aquesta Conselleria d'Agricultura el senyor Xirau, gestions que han estat continuades pels Consellers que després l'han succeït; però, a més, he d'advertir al senyor Vallès i Pujals, que hi ha un òrgan consultiu, informatiu, que té el caràcter d'assessorament tècnic, en la Generalitat, en la Conselleria del Departament d'Agricultura, que és el Consell d'Agricultura, i el Consell d'Agricultura en ús, no sols dels seus drets, sinó gairebé dels seus deures, en aquest cas, va estudiar aquest punt i va proposar unes normes, unes pautes, unes gestions a fer, i fou en aquest aspecte que el Consell se'l féu seu i ho portà al Govern de Madrid.

No seria pas per envanir-nos massa, que no m'agrada atribuir-me èxits tan petits, però crec que potser contribuï amb aquesta gestió a aquest petit allargament que, amb l'excusa de posar en les mateixes condicions d'igualtat tot el territori espanyol, agafant l'exemple de les Illes Canàries, que són les més llunyanes, s'obtingué la prorroga fins al dia 2 del mes que ve. Per altra banda, nosaltres ens hem trobat davant d'un mur tancat, i pregaria al senyor Vallès i Pujals que se'n fes càrrec, en el qual era impossible amb la major bona voluntat, fins al Govern de la República, que es pogués assolir aquesta demanda d'ampliació de termini, i això és que tenia indicat per una llei taxativa, per una llei votada al Parlament de la República amb tota solemnitat quan fou votada la Reforma Agrària, que assenyala una sèrie de terminis, i es marca en la llei que al cap de 30 dies, al cap d'un mes estricte, aleshores s'hauran de fer les declaracions.

De manera que malgrat la bona voluntat que hi pogués haver per part del Ministre, i per part nostra, no podria fixar aquesta interpretació una vulneració de la llei votada a les Corts de la República. De manera que les gestions eren fetes, però com que es tractava d'una qüestió de fet i que era ja una disposició taxativa, una llei vota-

da a les Corts de la República, sense una revocació era impossible fer-ho aleshores.

Ara bé, nosaltres comprem que hi pot haver amb motiu de la interpretació d'aquestes declaracions, nosaltres creiem que pot haver-hi un estat d'inquietud en el camp dels petits propietaris, de què parlava el senyor Vallès i Pujals. Jo he de dir que crec en aquest cas el més patriòtic, jo pregaria al senyor Vallès i Pujals que es sumés, respecte aquest punt; amb nosaltres, és que aquest estat que podríem dir-ne de pertorbació, en lloc d'atiar-lo.

El Sr. TRIES DE BÈS : No ho atiem.

El Sr. CONSELLER delegat : Fèssim el possible per a calmar-lo, perquè nosaltres tenim el convenciment que això sols és una qüestió de procediment i de tràmit, i això és el que convé dir a tota la nostra agricultura, que no és més que una qüestió de tràmit.

Parlava el senyor Vallès i Pujals, de manera exagerada, digué essent així que Catalunya devia restar exclosa de la reforma agrària, resultava que era allí on s'aplicava més. Nosaltres hem de dir que convé donar la sensació al nostre poble, que, en lloc d'haver-hi motius d'inquietud, hi ha d'haver motius de tranquil·litat.

Això, quant a la qüestió de procediment; quant a la qüestió de fons, nosaltres tenim també el nostre criteri, nosaltres creiem que pot venir el moment d'enllaçar la qüestió de la reforma agrària amb la qüestió de dret civil, i una vegada fet l'enllaç en aquesta forma, podríem nosaltres mateixos, però en el Parlament de la República, tractar d'aquesta qüestió en el moment adequat. Podria ésser molt fàcil que l'opinió de la minoria regionalista fos diferent sobre l'aplicació de la reforma agrària de la que en aquest cas representariem nosaltres. Però sobre la qüestió de procediment, sobre la forma, sobre la tramitació d'aquestes declaracions, jo pregaria a tota la minoria que, en lloc d'estendre la inquietud dintre la nostra agricultura, doncs donés la sensació que aquesta no és una cosa que representi cap perill ni cap calamitat, ni que sigui motiu de pertorbació.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Vallès i Pujals per a rectificar.

El Sr. VALLES I PUJALS : Agraeixo al senyor Conseller delegat que hagi recollit el meu prec, sobretot estant absent en aquest cas per malaltia el Conseller d'Agricultura. Agraeixo també les explicacions donades respecte al particular, però insisteixo en el meu punt de mira. Reconec que el Consell de Govern i el Conseller d'Agricultura, com deia el senyor Pi i Sunyer, han fet totes les gestions necessàries per aconseguir l'ajornament del terme concedit per l'Institut de Reforma Agrària en compliment de la llei per a la declaració d'aquestes finques. Però jo no plantejava aquest problema en aquests termes, perquè en aquests termes hem de convence'ns que el problema no té solució. Plantejat en aquests termes, no hi ha més remei que arribar a la solució que explicava el senyor Conseller delegat; perquè la llei és fatal, ja que dintre de trenta dies han d'estar fetes aquestes inscripcions o declaracions, i per tant, no hi ha manera de vulnerar la llei. Però jo plantejava el problema en termes diferents. Jo deia: no diguem que aquesta llei no és aplicable a Catalunya;

reservem-nos respecte d'aquest particular fins a tenir feta la regulació completa de la qüestió agrària.

El senyor Coromines acaba de parlar-nos de la imminència d'una llei que es promulgarà abans del mes de març, i que comprèn la totalitat d'aquest problema. ¿Com es compagina la presentació d'aquest projecte de llei que estudia el Govern de la Generalitat amb el compliment que ja haurem fet de la Llei de la República respecte a aquesta matèria? Això és un problema d'indole pública, d'interès públic, i, avui per avui, tingui la seguretat el senyor Pi i Sunyer i tot el Consell, sense pensar en propietaris, en arrendataris, en rabassaires, pensant només en l'interès públic i en l'interès de Catalunya. Aquest problema també ve lligat amb el de la contribució territorial, el traspàs o cessió de la qual també ha de venir. Quin lligament té això amb la inscripció d'aquestes finques als efectes de la reforma agrària.

Crec que aquestes declaracions i les inscripcions subsequents prejutgen una pila de coses que després ens poden privar la llibertat dels nostres moviments.

Per altra part, el senyor Pi i Sunyer sembla que li restava importància a aquestes declaracions; no obstant, jo invito al senyor Pi i Sunyer i al Conseller de Justícia i Dret a precisar que em digui què representa una nota marginal en la darrera inscripció de domini de cada una de les 600,000 finques de Catalunya que aniran compreses en aquest registre. De manera que per la propietat representa un trontoll que justifica l'alarma que aquestes declaracions han produït, sobretot tenint en compte el convenciment íntim que aquest trasbals i aquest trontoll és produït sense necessitat, perquè no s'arribarà a implantar la Reforma Agrària a Catalunya, de què aquestes 600,000 finques...

El Sr. LLUHÍ : Està segur V. S. que són 600,000 finques?

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Senyor Lluí : A Girona—hi ha aquí prou Diputats que ho saben—hi ha 65,000 rebuts de contribució rústica que es cobra cada trimestre. Es que realment es desconeix la trituració de la propietat rústica a Catalunya? He dit que a Girona hi ha 65,000 finques...

El Sr. CANTURRI : Però 65,000 multiplicat per 4 no són 60,000, no arriba ni a la quarta part.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : És que la província de Girona és la més petita...

El Sr. LLUHÍ : Em sembla una mica grossa la xifra. Els coneixements de V. S. en aquestes qüestions tots sabem que són més profunds que els nostres, perquè les qüestions del Registre de la Propietat les coneix...

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Senyor Lluí, és molt fàcil, perquè porto 26 anys en l'exercici de la professió i afortunadament S. S. no pot portar-los. Aquestes dades de 60,000 propietaris afectats per la Reforma a Catalunya, he dit que les havia donat una persona molt coneixedora de la matèria, i com ho ha dit en un acte publicat i ho han portat tots els diaris, no haig d'ocultar que aquesta persona és el secretari de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. (Rumors.) En una conferència pública va dir que aquesta llei, aquestes inscripcions afectaven a 600,000 finques de Catalunya; però el cas és igual que afecti a 600,000 com a 300,000, com a 100,000. El problema és el mateix.

Vull acabar, per no fer-me pesat, insistint prop del senyor Conseller delegat, respecte al meu prec, que no ens limitem a cercar un ajornament en aquest termini, sinó precisament anar a un ajornament partint de la base que avui per avui ens convé mantenir encara aquesta reserva per saber si aquesta llei serà aplicable o no s'aplicarà, qui l'aplicarà, si el Govern de la Generalitat o el Poder de l'Estat Central.

Finalment, em cal dir al senyor Conseller delegat que nosaltres no fomentem aquesta alarma, aquesta inquietud, sinó que, al revés, nosaltres procurem aquietar-la i que respecte de nosaltres no hi trobareu més gestió que una bona disposició per tot el que sigui convenient a l'interès públic.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller delegat té la paraula, pregant-li que tingui en compte que això és una pregunta i no una interpellació.

El Sr. CONSELLER delegat: Unicament dues paraules, perquè crec que el senyor Vallès i Pujals no s'ha fet càrrec de l'abast de la contestació quan jo li he dit que malgrat la millor bona voluntat del Ministeri de la Governació de la República, era impossible fer-ho, tant en el sentit de l'ajornament com del desglossament, perquè nosaltres, avui per avui, ens trobem en un estat de fet, i aquesta llei votada per les Corts de la República no es pot vulnerar. De manera que ens hem de sotmetre. Això només representa un aspecte de tramitació que s'ha de complir, no prejutja la qüestió i nosaltres ho interpretem així: que la tramitació que s'exigeix, votada pel Parlament de la República, i que cal complir, no prejutja el fet que les declaracions fetes hagin de complicar una possible aplicació de la Reforma Agrària a Catalunya ni molt menys.

Per altra part he de dir que mai ha estat en el meu ànim fer una al·lusió en el sentit de creure que la intervenció de V. S. tendís a fomentar aquell estat d'inquietud en parlar d'aquest assumpte.

El que sí he de dir és que hem de procurar mantenir entre tots un estat de tranquil·litat, perquè el poble tingui la sensació que això és una pura qüestió de tràmit.

La data de les eleccions municipals

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ventosa i Calvell té la paraula.

El Sr. VENTOSA i CALVELL: Per a adreçar un prec al senyor Conseller delegat.

Com que està anunciada per al darrer diumenge d'abril la celebració de les eleccions municipals a tota Espanya i com que en virtut de l'Estatut pertany a la Generalitat tot el relatiu a aquest règim, que ha estat traspassat ja a la Generalitat, no podem saber, si no ve una declaració de Govern, si les eleccions municipals se celebren també a Catalunya per a la renovació d'Ajuntaments, com se celebraran a la resta d'Espanya; i en cas de celebrar-se, no podem saber si la renovació dels Ajuntaments serà d'una meitat o de la seva totalitat, i aquesta renovació i eleccions, per quin sistema es verificaran. Jo no sé la forma com se celebraran ni tampoc la data, i és lògic que sotmeti això al Parlament.

Evidentment, si hi ha d'haver una rova Llei municipal, i segons les meves notícies, perquè s'ha fet públic, hi ha una Comissió Jurídica Assessora que s'ocupa de la seva preparació i aquesta llei ha de venir al Parlament dintre un termini breu, quasi immediatament després de la discussió de l'Estatut interior de Catalunya, resultaria una mica anormal que no es fessin les declaracions a què abans m'he referit i no tinc inconvenient a avançar aquest criteri; però en fi, sigui com sigui, és evident que tots tenim dret a conèixer el pensament del Govern respecte a aquest punt, ja que és clar que no pot ésser privilegi d'un partit conèixer si s'han de celebrar i quan s'han de celebrar unes eleccions, i si aquestes han de celebrar-se per un sistema o per un altre. Per conèixer això i també perquè ho conegui tothom, m'he permès adreçar-me al senyor Conseller delegat.

El Sr. CONSELLER delegat: Permetrà el senyor Ventosa i Calvell que contesti la seva pregunta d'una manera categòrica, malgrat no satisfaci segurament la seva curiositat.

Primerament, he de ratificar el que ja sabeu tots i és que efectivament, pertany a la Generalitat la determinació de la data en què s'han de celebrar les eleccions municipals i la forma en què s'ha de fer la renovació d'Ajuntaments de manera que la Generalitat serà la que decideixi.

El Govern haurà de fer en el moment oportú una declaració sobre aquest particular, però no crec que sigui aquest el moment de fer-la, si bé jo anuncio de totes maneres que aquesta declaració serà feta amb l'avenç necessari perquè conegui el senyor Ventosa i no pugui dir que el fet de no anunciar-ho representava un avantatge per a un partit determinat.

Amb tot, d'aquí a la data de les eleccions hi ha temps suficient perquè tot i no fent aquesta declaració ara, pugui produir-se amb el suficient avenç perquè les eleccions no s'efectuïn en un règim de desigualtat.

Altrament, no ha d'ésser objecte això d'una declaració de Govern, des del moment que s'han de tractar diversos punts que afecten al sistema electoral i que poden afectar també a la composició municipal, però aquest assumpte serà portat al Parlament perquè aquest el discuteixi i resolgui. De manera que el Govern, sense necessitat de declaracions, amb l'anticipació deguda i en el moment oportú, portarà la qüestió a la deliberació del Parlament.

El Sr. VENTOSA i CALVELL: ¿Podria dir-me el senyor Pi i Sunyer quan judicarà l'oportunitat d'aquest moment? Perquè en definitiva resultarà que nosaltres, en les nostres relacions amb el Govern de la Generalitat, estem en una situació d'inferioritat a la que es troben en general tots els espanyols en relació amb el Govern de la República, ja que fa temps que el Govern de la República té declarat, d'una manera categòrica, el seu pensament sobre la celebració de les eleccions municipals, i he de fer notar també que estem a darrers de febrer i, per consegüent, per arribar al darrer diumenge d'abril, que és la data fixada per a la celebració de les eleccions municipals a la resta d'Espanya, manquen solament dos mesos. No sembla, doncs, excessiu el termini perquè coneguem nosaltres quin és el pensament del Govern de la Generalitat sobre la celebració de les eleccions. Per tant, prego el senyor Conseller que es manifesti en aquest sentit i a la vegada

he de significar que em sembla el seu criteri d'una reserva, jo diria, massa autocràtica, en reservar-se la determinació de l'oportunitat per a fer unes declaracions sobre el que hagi de passar.

Jo demano, doncs, al senyor Conseller delegat, que, si no és en aquest moment, en un termini breu, tingui la bondat de dir-nos quin és aquest pensament per tal de saber a què atenir-nos, perquè si no correriem el perill ja indicat de desconèixer el termini per a la celebració de les eleccions.

Fa pocs dies, en el *Full Oficial* vaig llegir la ressenya d'uns actes en els quals va prendre part l'honorable senyor President de la Generalitat, junt amb algun senyor Conseller, fent uns discursos que podríem qualificar de pre-electorals i en els quals es feia referència a la celebració imminent de les eleccions; i jo voldria que no fossin ells sols a saber si s'ha de fer o no aquesta propaganda, sinó que n'estiguéssim assabentats igualment tots i per això demano al Conseller delegat que faci aviat aquesta declaració i no trigui en considerar l'oportunitat del moment per a fer-la.

El Sr. CONSELLER delegat: Rectifico breument per a indicar al senyor Ventosa i Calvell amb referència a què el Govern de la República havia precisat ja totes les qüestions que feien referència a les eleccions municipals el més d'abril, que solament ha estat fixada la data, però no totes les qüestions connexes amb aquestes eleccions.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Dues, la data i la renovació per meitat.

El Sr. CONSELLER delegat: Aquestes no han estat fixades pel Govern de la República. Purament i exclusiva s'ha determinat la qüestió de la data i la renovació per meitat; però no la forma de fer les eleccions ni altres detalls.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Però el senyor Conseller delegat fa menys perquè no diu ni això.

El Sr. CONSELLER delegat: Però vaig a contestar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si em vol dir el que diu el Govern de la República, ja esperaré satisfet.

El Sr. COMORERA: Però les eleccions s'han d'ajornar.

El Sr. CONSELLER delegat: Hi ha una qüestió que té molta importància i amb la qual no s'ha trobat el Govern de la República. Nosaltres hem hagut de discutir l'Estatut interior i no sabem quina serà la marxa i el ritme que desenrotllaran les tasques del Parlament en relació a l'aprovació de totes les lleis, municipal, electoral, o bé si serà part de la llei municipal i part de la llei electoral. I com que això depèn del treball d'aquest Parlament, i ha d'influir en la forma com han de poder fer-se les eleccions, entenc que quan sigui possible realitzar la tasca legislativa d'aquest, serà arribat el moment oportú per a satisfer la curiositat del senyor Ventosa i Calvell.

Insisteixo en què nosaltres farem aquesta declaració i en què portarem l'assumpte al Parlament amb una anticipació suficient perquè no es pugui creure que existeixen desigualtats entre els diversos partits polítics. Ara bé, el fet de què es realitzin actes públics no vol dir res perquè la

mateixa Lliga realitza actes públics i nosaltres no creiem que siguin d'un caràter pre-electoral; a part de què poden fer-se i mai podran interpretar-se com a una diferència de tracte per a un partit polític en relació als altres.

El Sr. VENTOSA: Crec que el senyor Pi i Sunyer convindrà amb mi que la seva contestació no és d'una precisió excessiva.

El Sr. CONSELLER delegat: I no ha volgut ésser-ho. Ja ho he dit de primer.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: A més de la manera de precisió, li hauré de dir que això que depengui l'ajornament o el no ajornament de les eleccions del ritme que segueixi el Parlament, jo ho qualificaria, sense voler dir una frase que semblés poc respectuosa, diria que sembla una broma. Perquè en realitat el mateix senyor Pi i Sunyer no creu que això depengui del ritme que porti el Parlament.

El Sr. CONSELLER delegat: No, no he dit això.

El Sr. TRIES DE BES: D'altres ritmes.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Sinó d'altres consideracions distintes, perquè per altra part, sigui la que vulgui la solució que prengui el Govern, s'haurà de portar al Parlament un projecte de llei a discutir.

El Sr. CONSELLER delegat: Però si ja ho he dit, senyor Ventosa!

El Sr. VENTOSA: Tant si s'ajorna com si no s'ajorna, perquè de totes maneres no pot resoldre's al Consell de Govern, sinó al Parlament. Per consegüent, no depèn del ritme, ja que de totes maneres ha de venir el projecte de llei al Parlament i aquest projecte de llei s'ha de discutir.

El Sr. LLUHI: No és necessari aquest projecte de llei, perquè sinó es presenta aquest projecte de llei regirà la legislació general.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Que això ho digui el senyor President.

El Sr. TRIES DE BES: Fa ja més i mig.

El Sr. CANTURRI: Que teniu por de no poder preparar-vos?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per a mi el senyor Lluhi té sempre molta autoritat, però en tindria molta més això que ha dit si ho digués essent Cap del Consell Executiu, que era com aleshores s'anomenava.

El Sr. LLUHI: Això no té res a veure.

El Sr. VENTOSA: Aquesta és una interpretació que em donava la vostra senyoria.

El Sr. LLUHI: I amb la qual V. S. està conforme.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Amb què hi estiguem conforme el senyor Lluhi i jo no s'avança res: ha d'estar-hi conforme el Govern. De manera que si el senyor Pi i Sunyer, el senyor Conseller delegat, em diu: Jo crec que, en efecte, si no es presenta cap projecte de llei, si el Parlament no diu res a el Govern no diu res, tindrà lloc una renovació biennal al final d'abril, l'últim diumenge d'abril, d'acord amb la llei vigent, potser ens posarem d'acord i tindrem un criteri. Però avui no sabem què hi ha. ¿Pensa això, el senyor Conseller delegat? ¿Pensa una altra cosa diferent? Com que no hi ha pitjor mut que el que no vol parlar, jo no m'entestaré ara a fer-

li dir el que no vol dir, però el que sí sostindrè i em permetrà que li digui el senyor Pi i Sunyer, és que no podem estar, quan manquen dos mesos per a la celebració de les eleccions municipals, amb la inseguretats de no conèixer quin serà el pensament del Govern. Jo en tindria prou amb què el Govern de la Generalitat tingués el mateix respecte que el Govern de la República té amb l'opinió del seu país; és a dir, que ens comuniqués almenys aquestes dues coses essencials: primer, ¿tindrà lloc la renovació? Segon, ¿serà total o serà parcial? Quan tinguéssim això, podríem aleshores demanar precisió sobre els altres punts, però almenys tindriem quelcom, sabríem si les eleccions s'han de celebrar o no i amb quina extensió s'han de celebrar. Per consegüent, jo torno a insistir, i hauré de tornar a insistir totes les vegades que la resistència del Govern a contestar aquesta pregunta ho faci necessari, per veure si nosaltres podem conèixer què és el que ha de passar en matèria tan important com és la renovació dels Ajuntaments de Catalunya.

El Sr. CONSELLER delegat: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller delegat.

El Sr. CONSELLER delegat: Dues paraules. Els hàbils esforços del senyor Ventosa no faran sortir-me exactament del que he dit en la primera contestació.

El Sr. TRIES DE BES: Ja es veu; ja es veu!

El Sr. CONSELLER delegat: El Govern té el propòsit, ho repeteixo, en un termini breu—de manera que no és conseqüència dels esforços del senyor Ventosa que jo ho digui ara, perquè ja ho he dit la primera vegada—, en un termini breu i amb l'anticipació suficient...

El Sr. VENTOSA: Jo renuncio al triomf de fer-li dir, si és que realment V. S. ho diu.

El Sr. CONSELLER delegat: Ho he dit ja la primera vegada. De manera que el Govern té el propòsit de fer aquesta declaració amb anticipació suficient perquè tots els arguments de V. S. no tinguin base, perquè hi hagi una igualtat de tracte i no es pugui sospitar que hi hagi cap desigualtat entre els diferents partits polítics, però creu el Govern que en aquest moment, avui encara, no és el moment oportú de dir-ho.

En referència a allò que el senyor Ventosa interpretava una mica extensivament, quan jo deia que creïem nosaltres que el ritme que tingués la discussió del Parlament era el que havia de decidir si s'ajornaven o no les eleccions, he d'aclarir que no és això el que jo deia. Jo deia que el ritme que tinguessin les discussions parlamentàries era un factor més a tenir en compte en aquest plantejament del problema i que quan nosaltres veiéssim quina era la marxa legislativa del Parlament, tindriem un altre factor pel qual nosaltres fariem més general el problema i podríem resoldre amb un caràcter més de totalitat. Això serà aviat. (exactament com havia dit abans) en un termini breu, que donarà a la Minoria que el senyor Ventosa representa totes les garanties d'igualtat necessàries. El Govern farà la declaració oportuna, però creu que avui, per les circumstàncies dites, encara no és el moment de fer-la.

Els honors militars al President de la Generalitat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz Ponseti.

El Sr. RUIZ PONSETI: M'he de permetre adreçar un prec al senyor Conseller delegat que fa referència a un Decret recent del Ministre de la Guerra de la República, en el qual s'estableixen els honors militars que corresponen al President de la Generalitat de Catalunya. Em fixo en aquest detall — tan insignificant, dels honors militars — que és una cosa que jo, personalment, i la nostra Minoria creiem absolutament sobrera, perquè aquests honors militars no solament representen una cosa ja envellida, sinó que a més per a nosaltres representen un mancaments a la dignitat humana dels soldats, car no creiem que cap ciutadà hagi de rendir honors, ni hagi de presentar armes a un altre ciutadà, encara que aquest altre ciutadà sigui el mateix President de la Generalitat — em fixo en aquest detall perquè, ultra demanar nosaltres la renúncia d'aquests honors des d'aquest punt de vista exclusivament humà volem demanar aquesta renúncia des d'un altre punt de vista que potser per a vosaltres serà més acceptable. Aquest altre punt de vista és que a en instituir-se aquests honors militars pel Ministre de la Guerra de la República, jo crec que hi ha hagut un mancaments a la categoria que ha de mereixer el President de la Generalitat de Catalunya. Em permetré llegir — i si dono importància a aquest fet, que jo crec que, en si, no en té cap, li dono exclusivament com a símptoma de manca de cordialitat per part del Ministeri de la Guerra de la República a les altes institucions de Catalunya — el Decret en el qual, després d'una breu part expositiva de pròleg, diu l'article primer com segueix: «Article primer. Al President de la Generalitat com a representant del Govern de la República Espanyola a la regió autònoma catalana, es rendiran per les forces de l'Exèrcit els següents honors.» Això que segueix és una part tècnica que és difícil de traduir i per tant la llegiré en castellà. «Arma sobre el hombro y toque de marcha militar (*Rialles.*) en los puntos de dicha Región en que no se hallen el Presidente de la República, el del Consejo de Ministros o los Ministros de la misma; arma descansada (*Rialles.*) en los lugares de la expresada región en que se encuentre alguna de las personalidades antes citadas.»

El Sr. CASANOVES: ¿Que potser trobeu anticivil que el poder militar abaixi les armes davant la supremacia del poder civil?

El Sr. RUIZ I PONSETI: La lectura d'aquest article dona la sensació als que no coneixin la part tècnica d'aquest «arma sobre el hombro» que al President de la Generalitat se li concedeix una categoria inferior dintre de Catalunya als ministres de la República. Això, des del punt de vista de la jerarquia jo crec que no és acceptable, que representa senzillament una manca de cordialitat, i com que el President de la Generalitat no pot respondre demanant un augment dels honors, pot respondre dignament fent-ne renúncia en tots els casos. Però hi ha més; com que no entenia la part tècnica d'aquest Decret, vaig voler documentar-me i vaig voler mirar perquè no em recordava

de quan vaig fer el servei militar, en què consistia aquesta gradació d'honors i he trobat com a llibre de text una cosa que es titula «Instrucción de los cuotas en las escuelas militares». (Rialles.) Diu: «Honores; Arma presentada e himno nacional». Aquest és el primer grau. «Arma sobre el hombro e himno». Aquest és el segon grau. Anem a veure a qui correspon el primer grau; el primer grau correspon a banderes i estandards, caps d'Estat, ministres, ambaixadors i Alt comissari al Marroc.

I al President de la Generalitat se li donen honors de segon grau, és a dir, inferiors a l'Alt comissari al Marroc. (Rialles.) Em sembla que amb tot això haurien d'acceptar el meu prec de què el President de la Generalitat faci renúncia generosa i immediata a aquests honors que representen un mancament a la dignitat de Catalunya. Res més.

El Sr. CONSELLER delegat: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller delegat té la paraula.

El Sr. CONSELLER delegat: El nostre company senyor Ruiz Ponsetí, en llegir el Decret en el qual es fixen els honors del President de la Generalitat, i crec en les seves paraules anteriors, ha esmentat que aquests honors se li feien com a representant del Govern a la regió autònoma, o sigui que era un afer que en si escapava a la nostra jurisdicció. El Consell de la Generalitat indubtablement ha hagut de conèixer aquest decret; ha hagut de discutir sobre aquest decret i fer-se un criteri i aquest criteri jo no vull amagar al senyor Ruiz ni al Parlament que respon al convenciment que tenim nosaltres de què el President de la Generalitat ha d'estar investit en tots els actes en els quals prengui part, del màxim prestigi. Aquest és el criteri que té el Govern; de totes maneres ell creu que sobre un acte, una decisió del Govern de la República quan es refereix al President de la Generalitat, com a representant seu, no és per nosaltres, pels que formem el Govern i en tenim la responsabilitat, en aquests moments motiu per a comentar-la, fer-ne la crítica ni dir una opinió sobre el particular en el Parlament. Tenim nosaltres aquest criteri, però creiem que aquest criteri ha de

trobar el moment oportú, l'avinentesa que sigui més indicada per a donar-li una sortida i donar-li una bona solució. I aquesta sortida és fàcil de trobar quan pugui dir-se que es dona completament a la forma del President, quant es refereix als honors, la seva significació completa. Nosaltres tenim el projecte d'Estatut Interior que s'ha de discutir encara, que en el seu article 42 diu que la llei determinarà els honors i la dotació del President, aleshores creiem nosaltres que serà el moment oportú per a relligar la personalitat del President, la personalitat representativa del President, en el què sigui representant del Poder central i en el què sigui representant autèntic de Catalunya, per a revestir-lo de la màxima autoritat, d'aquest superior prestigi, amb la qual cosa compartim el criteri del senyor Ruiz tots els que constituïm el Govern, de voler que sigui inherent al Govern de Catalunya.

El Sr. RUIZ PONSETÍ: Dues paraules per a rectificar. Lamento profundament que el senyor Conseller delegat no hagi volgut acceptar el nostre prec de què el President de la Generalitat, sense que això representi en cap cas un rompiment ni tan sols una manca de cortesia al Govern de la República, fes renúncia pública a aquests honors de segona categoria. Nosaltres creiem que ja que sembla que estem vetllant entre tots un malalt que no vol soroll i el Govern no s'atreveix a què el President de la Generalitat faci renúncia pública a aquests honors de segona categoria, que quan menys defugi totes les ocasions en què se li puguin tributar, perquè pel nostre poble això representaria un *capitis diminutio...*, i creiem que no ho podem acceptar.

El Sr. PRESIDENT: Ha acabat el torn de prec i preguntes.

ORDRE DEL DIA per a la sessió de dijous

Precs i preguntes, interpellacions i discussió de l'Estatut orgànic interior de Catalunya. El Parlament passa a reunir-se en sessió secreta.

(S'aixeca la sessió a les set i cinc minuts de la tarda.)